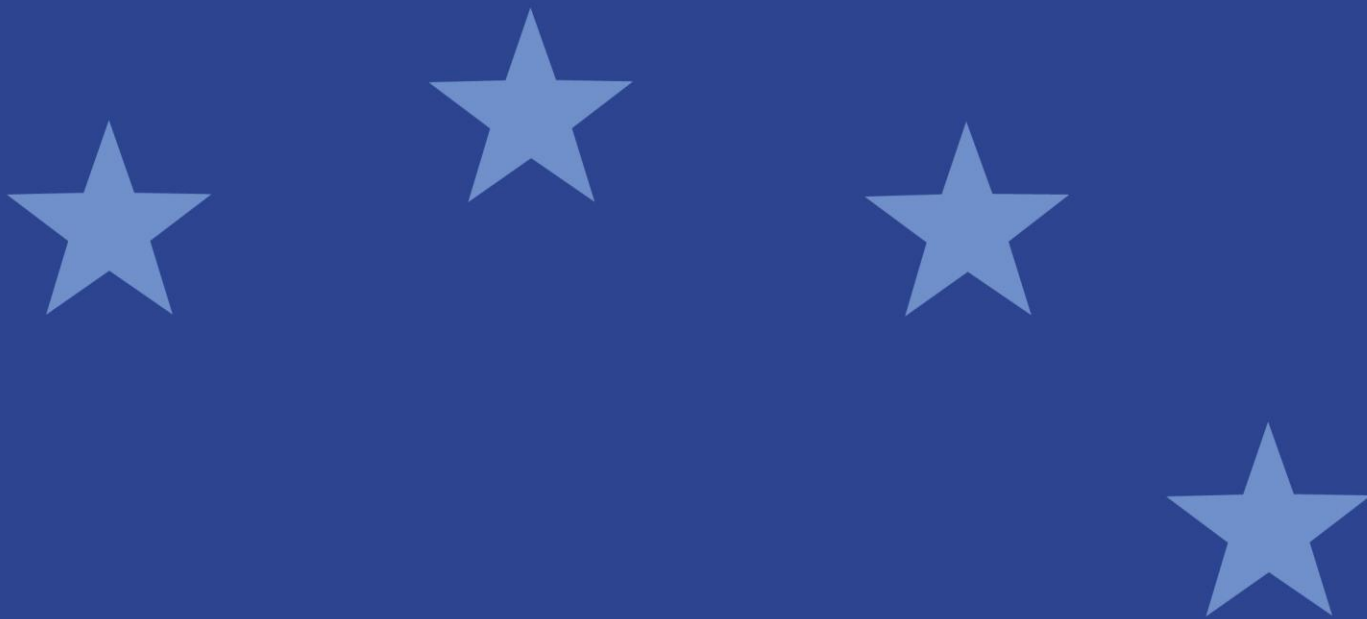

European Securities and
Markets Authority

Κατευθυντήριες γραμμές

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πολιτικές και τις πρακτικές αποδοχών (MiFID)

Πίνακας περιεχομένων

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πολιτικές και τις πρακτικές αποδοχών (MiFID)	3
I. Πεδίο εφαρμογής	3
II. Ορισμοί	3
III. Σκοπός	5
IV. Συμμόρφωση και υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων	5
V. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πολιτικές και πρακτικές αποδοχών (MiFID)	6
V.I Διακυβέρνηση και σχεδιασμός των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών στο πλαίσιο των απαιτήσεων της οδηγίας MiFID περί επαγγελματικής δεοντολογίας και σύγκρουσης συμφερόντων	6
V.II. Έλεγχος των κινδύνων που ενέχουν οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών	10
V.III Κατευθυντήρια γραμμή σχετικά με την εποπτεία και την επιβολή των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών από τις αρμόδιες αρχές	12
Προσάρτημα I: Χαρακτηριστικά παραδείγματα πολιτικών και πρακτικών αποδοχών οι οποίες προκαλούν δύσκολα διαχειρίσιμες συγκρούσεις συμφερόντων	14

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πολιτικές και τις πρακτικές αποδοχών (MiFID)

I. Πεδίο εφαρμογής

1. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται σε:
 - α. επιχειρήσεις επενδύσεων (όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 περίπτωση 1 της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)), περιλαμβανομένων των πιστωτικών ιδρυμάτων υπό την ιδιότητά τους ως παρόχων επενδυτικών υπηρεσιών, των εταιριών διαχείρισης ΟΣΕΚΑ και των εξωτερικών διαχειριστών οργανισμού εναλλακτικών επενδύσεων (ΔΟΕΕ) υπό την ιδιότητά τους ως παρόχων επενδυτικών υπηρεσιών ατομικής διαχείρισης χαρτοφυλακίου ή παρεπόμενων υπηρεσιών (υπό την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β) της οδηγίας ΟΣΕΚΑ και του άρθρου 6 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β) της οδηγίας ΔΟΕΕ), και
 - β. αρμόδιες αρχές.
2. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται κατά την παροχή των επενδυτικών υπηρεσιών οι οποίες αναφέρονται στο Τμήμα Α του Παραρτήματος Ι της οδηγίας MiFID, καθώς και των παρεπόμενων υπηρεσιών οι οποίες αναφέρονται στο Τμήμα Β αυτής.
3. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές διευθετούν καταστάσεις οι οποίες αφορούν την παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες πελάτες. Εφαρμόζονται επίσης, στον βαθμό που είναι συναφείς, κατά την παροχή υπηρεσιών σε επαγγελματίες πελάτες.
4. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές τίθενται σε ισχύ μετά την πάροδο 60 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία εκπλήρωσης της απαίτησης υποβολής της έκθεσης στην οποία αναφέρεται η παράγραφος 11.

II. Ορισμοί

5. Εκτός εάν ορίζεται κάτι διαφορετικό, οι όροι που χρησιμοποιούνται στην οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων έχουν την ίδια έννοια στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Για τους σκοπούς των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

αρμόδια αρχή Η αρχή που ορίζεται από το εκάστοτε κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 48 της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται από την οδηγία MiFID.

οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων Οδηγία 2004/39/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/EOK και 93/6/EOK του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/EOK του Συμβουλίου.

οδηγία για την εφαρμογή της οδηγίας MiFID Οδηγία 2006/73/EK της Επιτροπής, της 10ης Αυγούστου 2006, για την εφαρμογή της οδηγίας 2004/39/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τις οργανωτικές απαιτήσεις και τους όρους

λειτουργίας των επιχειρήσεων επενδύσεων, καθώς και τους ορισμούς που ισχύουν για τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας.

Κανονισμός ESMA

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/77/ΕΚ.

ανώτερα διευθυντικά στελέχη

Το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που πραγματικά διευθύνουν την επιχείρηση επενδύσεων (βλ. άρθρο 2 παράγραφος 9 της οδηγίας για την εφαρμογή της οδηγίας MiFID).

αρμόδιο πρόσωπο ή αρμόδια πρόσωπα¹

Πρόσωπα τα οποία είναι δυνατόν να έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στην παρεχόμενη υπηρεσία ή/και στην εταιρική συμπεριφορά της επιχείρησης, περιλαμβανομένων των υπεύθυνων εξυπηρέτησης πελατών, των στελεχών του τμήματος πωλήσεων ή/και των υπολοίπων μελών του προσωπικού τα οποία συνεισφέρουν εμμέσως στην παροχή επενδυτικών ή/και παρεπόμενων υπηρεσιών, οι δε αποδοχές τους ενδέχεται να λειτουργούν ως ακατάλληλα κίνητρα υπέρ της ανάληψης ενεργειών που θα βλάπτουν τα συμφέροντα των πελατών τους. Ο χαρακτηρισμός αυτός καταλαμβάνει πρόσωπα τα οποία εποπτεύουν τα στελέχη του τμήματος πωλήσεων (όπως είναι οι ιεραρχικά προϊστάμενοι) και ενδέχεται να αποκομίσουν προσωπικά οφέλη από την άσκηση πιέσεων στα στελέχη του τμήματος πωλήσεων, καθώς και τους χρηματοοικονομικούς αναλυτές, των οποίων οι αναλύσεις ενδέχεται να χρησιμοποιούνται από τα στελέχη του τμήματος πωλήσεων για να κατευθύνουν τους πελάτες σε συγκεκριμένες επενδυτικές αποφάσεις. Μεταξύ των «αρμοδίων προσώπων» συγκαταλέγονται επίσης οι υπεύθυνοι για τον χειρισμό παραπόνων/καταγγελιών, την επεξεργασία αιτατήσεων και τη διατήρηση πελατών, καθώς και οι υπεύθυνοι για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη προϊόντων. Αρμόδια πρόσωπα είναι επίσης οι συνδεδεμένοι αντιπρόσωποι της επιχείρησης².

αποδοχές

Κάθε είδος πληρωμής ή οφέλους που παρέχεται αμέσως ή εμμέσως από τις επιχειρήσεις στα αρμόδια πρόσωπα κατά την παροχή επενδυτικών ή/και παρεπόμενων υπηρεσιών στους πελάτες. Το περιεχόμενό τους μπορεί να είναι είτε χρηματοοικονομικής φύσεως (π.χ. μετρητά, μετοχές, δικαιώματα προαίρεσης, διαγραφές δανειακών υποχρεώσεων των αρμοδίων προσώπων λόγω απόλυσης, καταβολή συνταξιοδοτικών εισφορών, αμοιβές από τρίτους, π.χ. μέσω μοντέλων συμμετοχής επί της δημιουργίας υπεραξίας, μισθολογικές

¹ Μολονότι το άρθρο 2 παράγραφος 3 της οδηγίας για την εφαρμογή της οδηγίας MiFID περιέχει ορισμό του όρου «αρμόδιο πρόσωπο», οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εστιάζουν στις αποδοχές όλων των προσώπων που συμμετέχουν στην παροχή επενδυτικών ή/και παρεπόμενων υπηρεσιών, ιδίως δε των προσώπων τα οποία είναι δυνατόν να έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στην παρεχόμενη υπηρεσία ή στο προφίλ κινδύνου της επιχείρησης ή/και να επηρεάσουν την εταιρική συμπεριφορά.

² Βλ. παράγραφο 49, σ. 16, του εγγράφου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR), με τίτλο «Inducements: report on good and poor practices» (Αντιπαροχές από τρίτους: έκθεση σχετικά με τις ορθές και τις εσφαλμένες πρακτικές) της 19ης Απριλίου 2010 (CESR/10-295). Η εν λόγω παράγραφος ορίζει ότι «δυνάμει του άρθρου 23 της οδηγίας MiFID οι επιχειρήσεις επενδύσεων είναι πλήρως και ανεξαιρέτως υπεύθυνες για τις ενέργειες των συνδεδεμένων αντιπροσώπων τους. Υπό το πρίσμα αυτό, οι αμοιβή των συνδεδεμένων αντιπροσώπων μπορεί να εκληφθεί ως εσωτερική πληρωμή εντός της επιχείρησης η οποία δεν εμπίπτει στους κανόνες περί αντιπαροχών από τρίτους».

αυξήσεις), είτε μη χρηματοοικονομικής φύσεως (π.χ. επαγγελματική ανέλιξη, ασφάλιση υγείας, επιδοτήσεις αγοράς ή επιδόματα χρήσης αυτοκινήτου ή κινητού τηλεφώνου, κάλυψη προσωπικών εξόδων, συμμετοχή σε σεμινάρια σε εξωτικούς προορισμούς, κλπ.).

ποσοτικά κριτήρια

Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, τα ως επί το πλείστον αριθμητικά ή χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των αποδοχών του εκάστοτε αρμόδιου προσώπου (π.χ. αξία πωληθέντων χρηματοπιστωτικών μέσων, όγκοι πωλήσεων, επίτευξη στόχων πωλήσεων σε νέους πελάτες, κλπ.).

ποιοτικά κριτήρια

Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, τα ως επί το πλείστον μη ποσοτικά κριτήρια. Ο όρος ενδέχεται επίσης να παραπέμπει σε αριθμητικά ή χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της ποιότητας των επιδόσεων ή/και των υπηρεσιών του εκάστοτε αρμόδιου προσώπου προς τους πελάτες, π.χ. την απόδοση της επένδυσης του εκάστοτε πελάτη, τον μικρό αριθμό παραπόνων/καταγγελιών σε ευρεία χρονική κλίμακα, κλπ.

6. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν αντικατοπτρίζουν απόλυτες υποχρεώσεις. Για τον λόγο αυτόν, συχνά χρησιμοποιείται η έκφραση «θα πρέπει». Ωστόσο, οι εκφράσεις «πρέπει» ή «απαιτείται» χρησιμοποιούνται όταν περιγράφονται απαιτήσεις οι οποίες απορρέουν από την οδηγία MiFID ή από την οδηγία για την εφαρμογή της οδηγίας MiFID.

III. Σκοπός

7. Ο σκοπός των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών είναι η διασφάλιση της συνεπούς και βελτιωμένης εφαρμογής των ισχυουσών απαιτήσεων της οδηγίας MiFID περί συγκρούσεων συμφερόντων και επαγγελματικής δεοντολογίας στον τομέα των αποδοχών. Οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών θα πρέπει να συμμορφώνονται αφενός προς τις απαιτήσεις περί συγκρούσεων συμφερόντων οι οποίες θεσπίζονται στο άρθρο 13 παράγραφος 3 και στο άρθρο 18 της οδηγίας MiFID και, αφετέρου, προς τους κανόνες περί επαγγελματικής δεοντολογίας οι οποίοι θεσπίζονται στο άρθρο 19 της οδηγίας MiFID.
8. Η ESMA ελπίζει ότι οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές θα προαγάγουν τη σύγκλιση των ερμηνευτικών και εποπτικών προσεγγίσεων των απαιτήσεων της οδηγίας MiFID περί σύγκρουσης συμφερόντων και επαγγελματικής δεοντολογίας στον τομέα των αποδοχών με ιδιαίτερη έμφαση σε ορισμένα σημαντικά θέματα, καθώς και ότι, ως εκ τούτου, θα αυξήσουν την αξία των ήδη ισχυόντων προτύπων. Η ESMA εικάζει βασίμως ότι η συμβολή της στη διασφάλιση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων προς τα ισχύοντα κανονιστικά πρότυπα θα έχει ως παρεπόμενο αποτέλεσμα την αντίστοιχη ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών.

IV. Συμμόρφωση και υποχρεώσεις υποβολής αναφορών

Καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών

9. Το παρόν έγγραφο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες εκδίδονται βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού ESMA. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού ESMA, οι αρμόδιες αρχές και οι συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν προς τις κατευθυντήριες γραμμές.

10. Οι αρμόδιες αρχές στις οποίες εφαρμόζονται οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να συμμορφώνονται ενσωματώνοντας τις στις εποπτικές πρακτικές τους, ακόμη και όταν συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται πρωτίστως σε συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές.

Απαιτήσεις υποβολής αναφορών

11. Οι αρμόδιες αρχές στις οποίες εφαρμόζονται οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές οφείλουν να κοινοποιούν στην ESMA κατά πόσον συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις κατευθυντήριες γραμμές, αναφέροντας τους λόγους της ενδεχόμενης μη συμμόρφωσης, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης των μεταφράσεων από την ESMA, στη διεύθυνση MiFID_remuneration606@esma.europa.eu. Απουσία απάντησης κατά τη λήξη της ως άνω προθεσμίας, θα θεωρηθεί ότι οι αρμόδιες αρχές δεν συμμορφώνονται. Υπόδειγμα για τις κοινοποιήσεις διατίθεται στον δικτυακό τόπο της ESMA.
12. Οι συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές δεν υποχρεούνται να αναφέρουν στην ESMA το εάν συμμορφώνονται ή όχι προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

V. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πολιτικές και πρακτικές αποδοχών (MiFID)

V.

V.I Διακυβέρνηση και σχεδιασμός των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών στο πλαίσιο των απαιτήσεων της οδηγίας MiFID περί επαγγελματικής δεοντολογίας και σύγκρουσης συμφερόντων

13. Κατά τον σχεδιασμό ή την επανεξέταση των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να συνεκτιμούν τους κινδύνους οι οποίοι ενδέχεται να προκύψουν λόγω σύγκρουσης συμφερόντων ή παραβάσεων των κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας. Οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών της επιχείρησης θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με ουσιαστικές αρμοδιότητες διαχείρισης συγκρούσεων συμφερόντων (μεταξύ των οποίων θα πρέπει να περιλαμβάνεται η αποφυγή της πρόκλησης συγκρούσεων συμφερόντων συνεπεία των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών) και με υποχρεώσεις διαχείρισης κινδύνων οι οποίοι απορρέουν από παραβάσεις κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα συμφέροντα των πελατών δεν διατρέχουν τον κίνδυνο βλάβης συνεπεία των βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων πολιτικών και πρακτικών αποδοχών της επιχείρησης.
14. Ο σχεδιασμός των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών θα πρέπει να γίνεται με γνώμονα την αποφυγή της παροχής κινήτρων τα οποία ενδέχεται να ωθήσουν τα αρμόδια πρόσωπα σε δυνητικά επιζήμιες για τους πελάτες τους ενέργειες χάριν εξυπηρέτησης ιδίων συμφερόντων ή συμφερόντων της επιχείρησης (για παράδειγμα, σε περίπτωση αυτοεπένδυσης (self-placement)³ ή προώθησης των πωλήσεων των πλέον επικερδών για την ίδια την επιχείρηση προϊόντων).
15. Εξάλλου, όταν οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών της επιχείρησης συνδέουν άμεσα το ύψος των αποδοχών με την πώληση συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών μέσων ή συγκεκριμένης κατηγορίας χρηματοπιστωτικού μέσου, η εν λόγω επιχείρηση δύσκολα μπορεί να αποδείξει ότι πληροί τους

³ Η πρακτική των επιχειρήσεων οι οποίες πωλούν ιδιόκτητα χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως είναι οι κοινές και οι προνομιούχες μετοχές, οι υβριδικοί τίτλοι και το χρέος (είτε της ίδιας της επιχείρησης είτε άλλης οντότητας εντός του ίδιου ομίλου), στους πελάτες τους.

όρους συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις της οδηγίας MiFID περί επαγγελματικής δεοντολογίας ή σύγκρουσης συμφερόντων.

16. Κατά τον σχεδιασμό των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να συνεκτιμούν όλους τους συναφείς παράγοντες, όπως είναι, ενδεικτικά, ο ρόλος που διαδραματίζουν τα αρμόδια πρόσωπα, το είδος των προσφερόμενων προϊόντων και οι μέθοδοι διανομής (π.χ. βάσει παροχής συμβουλών ή με ίδια πρωτοβουλία του πελάτη, κατόπιν διαπροσωπικής επικοινωνίας ή με αγορές εξ αποστάσεως), προκειμένου να αποτρέπουν κινδύνους οι οποίοι απορρέουν από παραβάσεις κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας ή κινδύνους σύγκρουσης συμφερόντων να επηρεάσουν δυσμενώς τα συμφέροντα των πελατών τους και να διασφαλίζουν ότι η επιχείρηση διαχειρίζεται με τον πλέον πρόσφορο τρόπο τους συναφείς υπολειπόμενους κινδύνους.
17. Κατά τον σχεδιασμό των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η σχέση μεταξύ του σταθερού και του μεταβλητού σκέλους των αποδοχών είναι πρόσφορη με γνώμονα τη διασφάλιση των συμφερόντων των πελατών τους: ένα υψηλό ποσοστό μεταβλητών αποδοχών, το οποίο βασίζεται σε ποσοτικά κριτήρια, μπορεί να αυξήσει την εστίαση του αρμόδιου προσώπου στην επίτευξη βραχυπρόθεσμων κερδών παρά στην καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των συμφερόντων του πελάτη. Εξάλλου, οι ισχύουσες πολιτικές και πρακτικές αποδοχών θα πρέπει να προάγουν την ευελιξία της πολιτικής καθορισμού του μεταβλητού σκέλους των αποδοχών, περιλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της δυνατότητας πλήρους κατάργησης του μεταβλητού σκέλους.
18. Κατά την αξιολόγηση των επιδόσεων για τους σκοπούς καθορισμού του μεταβλητού σκέλους των αποδοχών, οι επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη μόνον τους όγκους πωλήσεων, καθόσον μια τέτοια επιλογή μπορεί να προκαλέσει συγκρούσεις συμφερόντων οι οποίες ενδέχεται εντέλει να αποβούν επιζήμιες για τον πελάτη. Κατά τον καθορισμό των αποδοχών των συνδεδεμένων αντιπροσώπων, οι επιχειρήσεις δύνανται να λάβουν υπόψη το ειδικό καθεστώς των συνδεδεμένων αντιπροσώπων (κατά κανόνα ως αυτοαπασχολούμενων εμπορικών αντιπροσώπων) και τις οικείες εθνικές ιδιαίτερες ρυθμίσεις⁴. Ωστόσο, σε ανάλογες περιπτώσεις, οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών της επιχείρησης θα πρέπει να θεσπίζουν κατάλληλα κριτήρια για την αξιολόγηση των επιδόσεων των αρμόδιων προσώπων. Η εν λόγω αξιολόγηση θα πρέπει να βασίζεται σε ποιοτικά κριτήρια, τα οποία θα ενθαρρύνουν τα αρμόδια πρόσωπα να ενεργούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο υπέρ των συμφερόντων των πελατών.
19. Όταν οι αποδοχές είναι, εν όλω ή εν μέρει, μεταβλητές, οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών της επιχείρησης θα πρέπει να θεσπίζουν κατάλληλα κριτήρια για την ευθυγράμμιση των συμφερόντων των αρμόδιων προσώπων ή των επιχειρήσεων με εκείνα των πελατών. Στο πλαίσιο αυτό, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ποιοτικά κριτήρια τα οποία ενθαρρύνουν τα αρμόδια πρόσωπα να ενεργούν με τον καλύτερο τρόπο υπέρ των συμφερόντων των πελατών⁵. Μεταξύ των ποιοτικών κριτηρίων συγκαταλέγονται η συμμόρφωση προς κανονιστικές απαιτήσεις (ιδίως κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και, ειδικότερα, η επανεξέταση της καταλληλότητας των

⁴ Οι ειδικοί κανόνες για τις αποδοχές των συνδεδεμένων αντιπροσώπων μπορούν, για παράδειγμα, να θεσπισθούν με βάση τις εθνικές εφαρμοστικές πράξεις της οδηγίας 86/653/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1986 για το συντονισμό των δικαιών των κρατών μελών όσον αφορά τους εμπορικούς αντιπροσώπους (ανεξάρτητους επαγγελματίες).

⁵ Σύμφωνα με την αρχή ζ) της οδηγίας περί κεφαλαιακών απαιτήσεων (ΟΚΑ ΙΙΙ), η οποία ορίζει ότι «στην περίπτωση που οι αμοιβές συνδέονται με τις επιδόσεις, το συνολικό ποσό των παροχών βασίζεται σε ένα συνδυασμό αξιολόγησης των επιδόσεων του ατόμου, της υπόψη επιχειρηματικής μονάδας και των συνολικών αποτελεσμάτων του πιστωτικού ιδρύματος, και, κατά την αξιολόγηση των ατομικών επιδόσεων, λαμβάνονται υπόψη χρηματοοικονομικά και μη κριτήρια».

χρηματοπιστωτικών μέσων που πωλούνται από τα αρμόδια πρόσωπα στους πελάτες) και εσωτερικές διαδικασίες, η δίκαιη μεταχείριση των πελατών και η ικανοποίηση του πελάτη.

20. Κατά τον προσδιορισμό των επιδόσεων των αρμοδίων προσώπων, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων τους υπό το πρίσμα της συμμόρφωσης προς τους κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και, εν γένει, του καθήκοντός τους να μεριμνούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο υπέρ των συμφερόντων των πελατών τους.
21. Ο σχεδιασμός των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών θα πρέπει να εγκρίνεται από τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη ή, κατά περίπτωση, από την εποπτική λειτουργία ύστερα από γνωμοδότηση της λειτουργίας συμμόρφωσης, θα πρέπει δε να υλοποιείται από τις αρμόδιες λειτουργίες με στόχο την προαγωγή της αποτελεσματικής εταιρικής διακυβέρνησης. Τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη θα πρέπει να είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών, καθώς και για την αποτροπή και την αντιμετώπιση των συναφών κινδύνων που μπορούν να προκαλέσουν οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών⁶.
22. Εξάλλου, οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών της επιχείρησης θα πρέπει να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν μέτρα τα οποία θα τους επιτρέπουν αφενός να εντοπίζουν τις περιπτώσεις στις οποίες το εκάστοτε αρμόδιο πρόσωπο δεν ενεργεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο υπέρ των συμφερόντων του πελάτη του και, αφετέρου, να λαμβάνουν μέτρα επανόρθωσης.
23. Τα αρμόδια πρόσωπα θα πρέπει να ενημερώνονται εξαρχής με τη δέουσα σαφήνεια σχετικά με τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό του ύψους των αποδοχών τους, καθώς και για τα επιμέρους στάδια και τον χρόνο εξέτασης των επιδόσεών τους. Τα κριτήρια που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις για την αξιολόγηση των επιδόσεων των αρμοδίων προσώπων θα πρέπει να είναι προσβάσιμα, κατανοητά και καταγεγραμμένα.
24. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αποφεύγουν τη θέσπιση αναιτία πολύπλοκων πολιτικών και πρακτικών (όπως είναι οι συνδυασμοί διάφορων πολιτικών και πρακτικών, ή τα πολυπαραγοντικά συστήματα υπολογισμού, τα οποία αυξάνουν τον κίνδυνο συμπεριφορών των αρμοδίων προσώπων εις βάρος των συμφερόντων των πελατών, καθώς και τον κίνδυνο της μη αποτελεσματικής λειτουργίας των ελέγχων για τον εντοπισμό κινδύνων για τα συμφέροντα των πελατών). Η εφαρμογή τέτοιων συστημάτων υπολογισμού ενδέχεται να οδηγήσει σε μη συνεκτικές προσεγγίσεις και να δυσχεράνει την αρμόζουσα γνώση ή τον έλεγχο των εν λόγω πολιτικών από τη λειτουργία συμμόρφωσης. Το Προσάρτημα I των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών παρουσιάζει χαρακτηριστικά παραδείγματα πολιτικών και πρακτικών αποδοχών οι οποίες ενέχουν δύσκολα διαχειρίσιμους κινδύνους συνεπεία της πολυπλοκότητάς τους, καθώς και των ισχυρών κινήτρων που παρέχουν για την πώληση συγκεκριμένων προϊόντων.
25. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διαθέτουν γραπτές πολιτικές αποδοχών, οι οποίες θα πρέπει να αναθεωρούνται ανά τακτά διαστήματα.
26. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα οργανωτικά μέτρα τα οποία θεσπίζουν για τη διάθεση στην αγορά νέων προϊόντων ή υπηρεσιών λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις οικείες πολιτικές και πρακτικές αποδοχών, καθώς και τους κινδύνους τους οποίους ενδέχεται να εγείρουν τα εν λόγω

⁶ Σύμφωνα με την αρχή γ) της ΟΚΑ ΙΙΙ, η οποία ορίζει ότι «το διοικητικό όργανο του πιστωτικού ιδρύματος, κατά την άσκηση της εποπτικής του αρμοδιότητας, υιοθετεί και περιοδικά αναθεωρεί τις γενικές αρχές της πολιτικής αποδοχών και είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή της».

προϊόντα ή υπηρεσίες. Ειδικότερα, πριν από τη διάθεση ενός νέου προϊόντος στην αγορά, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αξιολογούν το κατά πόσον οι παράμετροι υπολογισμού των αποδοχών οι οποίες συνδέονται με τη διανομή του προϊόντος συμμορφώνονται προς τις πολιτικές και τις πρακτικές αποδοχών της επιχείρησης και, ως εκ τούτου, δεν ενέχουν κινδύνους παράβασης κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας ή σύγκρουσης συμφερόντων. Η διαδικασία αυτή πρέπει να τεκμηριώνεται δεόντως από τις επιχειρήσεις.

27. Παραδείγματα ορθής πρακτικής:

- Το καταβλητέο μεταβλητό σκέλος των αποδοχών υπολογίζεται και καταβάλλεται κλιμακωτά και δεν συναρτάται με την επίτευξη απόλυτων στόχων (πρακτική «όλα ή τίποτα»). Ενίοτε, η επιχείρηση αποφασίζει να καταβάλλει το μεταβλητό σκέλος των αποδοχών σε αρκετές δόσεις οι οποίες έχουν κατανεμηθεί σε πρόσφορο χρονικό διάστημα, προκειμένου να προσαρμοσθεί και να συνεκτιμήσει τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα.
- Η επιχείρηση έχει προβεί σε ριζική μεταβολή του τρόπου υπολογισμού του σκέλους των μεταβλητών αποδοχών. Ο υπολογισμός του μεταβλητού σκέλους των αποδοχών βασίζεται πλέον σε ποιοτικά κριτήρια και αντικατοπτρίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια την επιθυμητή συμπεριφορά των εργαζομένων υπέρ των συμφερόντων των πελατών.
- Οι παράμετροι αναφοράς που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του μεταβλητού σκέλους των αποδοχών των αρμοδίων προσώπων είναι κοινές μεταξύ των πωληθέντων προϊόντων και περιλαμβάνουν ποιοτικά κριτήρια.
- Στις εταιρίες επενδύσεων ανοικτού τύπου με ανοικτό επενδυτικό ορίζοντα η καταβολή των αποδοχών αναβάλλεται για ορισμένα χρόνια ή έως την είσπραξη του προϊόντος.
- Η καταβολή του μεταβλητού σκέλους των αποδοχών μπορεί να ευθυγραμμισθεί με τον χρονικό ορίζοντα της επένδυσης ή να αναβληθεί προκειμένου να διασφαλισθεί ότι το πωληθέν προϊόν έχει σχεδιασθεί πράγματι με γνώμονα την τελική απόδοσή του για τον πελάτη, το δε μεταβλητό σκέλος των αποδοχών καταβάλλεται κατά περίπτωση υπό τη μορφή προσαρμοσμένης αμοιβής.
- Οι εργαζόμενοι αμείβονται με γνώμονα τόσο τον όγκο των πωληθέντων προϊόντων όσο και την πραγματική απόδοση αυτών των προϊόντων για τον πελάτη εντός πρόσφορου χρονοδιαγράμματος. Στην περίπτωση αυτή, η αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων χρησιμοποιείται ως μέτρο για την αξιολόγηση της ποιότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας.

28. Παραδείγματα εσφαλμένης πρακτικής:

- Η επιχείρηση έχει αρχίσει να καταβάλλει στους χρηματοοικονομικούς συμβούλους ειδικές πρόσθετες αποδοχές προκειμένου να ενθαρρύνουν τους πελάτες να ενδιαφερθούν για την αγορά νέων χρηματοπιστωτικών προϊόντων, η οποία εξυπηρετεί ειδικά συμφέροντα της επιχείρησης. Η πρακτική αυτή συχνά ωθεί το εκάστοτε αρμόδιο πρόσωπο να προτείνει στους πελάτες του να πωλήσουν προϊόντα τα οποία, διαφορετικά, θα τους συνιστούσε να διακρατήσουν προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να επενδύσουν στα εν λόγω νέα προϊόντα.
- Τα διευθυντικά στελέχη και οι εργαζόμενοι λαμβάνουν υψηλά επιμίσθια (bonus), τα οποία συνδέονται με συγκεκριμένα προϊόντα. Ως αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής, η επιχείρηση πωλεί το εκάστοτε συγκεκριμένο προϊόν ανεξαρτήτως της καταλληλότητάς του για τους πελάτες στους

οποίους απευθύνεται. Οι προειδοποιήσεις του διευθυντή κινδύνων αγνοούνται, καθόσον τα επενδυτικά προϊόντα αποφέρουν υψηλές αποδόσεις στην επιχείρηση. Όταν οι εντοπισθέντες κίνδυνοι εκδηλωθούν, τα προϊόντα έχουν ήδη πωληθεί και τα επιμίσθια έχουν ήδη καταβληθεί.

- Το μεταβλητό σκέλος των συνολικών αποδοχών βασίζεται μόνον στους όγκους των πωλήσεων, με αποτέλεσμα να ενισχύεται η εστίαση του αρμόδιου προσώπου στην επίτευξη βραχυπρόθεσμων κερδών και να αμελείται η υποχρέωση της καλύτερης δυνατής εξυπηρέτησης των συμφερόντων του πελάτη.
- Τα αρμόδια πρόσωπα επιδίδονται σε συχνές αγοροπωλησίες χρηματοπιστωτικών μέσων στο χαρτοφυλάκιο του πελάτη προκειμένου να αυξήσουν τις αποδοχές τους χωρίς να λαμβάνουν υπόψη την καταλληλότητα αυτής της δραστηριότητάς τους για τον πελάτη. Ομοίως, αντί να εκτιμούν την καταλληλότητα ενός προϊόντος για τον πελάτη, τα αρμόδια πρόσωπα εστιάζουν στην πώληση προϊόντων βραχυπρόθεσμου επενδυτικού ορίζοντα προκειμένου να αυξάνουν τις αποδοχές τους από την επανεπένδυση του προϊόντος μετά την πάροδο της διάρκειας της βραχυπρόθεσμης επένδυσης.

V.II. Έλεγχος των κινδύνων που ενέχουν οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών

29. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να θεσπίζουν πρόσφορους ελέγχους συμμόρφωσης προς τις οικείες πολιτικές και πρακτικές αποδοχών προκειμένου να διασφαλίζουν την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Οι έλεγχοι θα πρέπει να διεξάγονται στο σύνολο της επιχείρησης και να υπόκεινται σε αναθεώρηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Οι έλεγχοι θα πρέπει να περιλαμβάνουν αξιολόγηση της ποιότητας των παρεχόμενων στους πελάτες υπηρεσιών – για παράδειγμα, παρακολούθηση των κλήσεων για τη διενέργεια τηλεφωνικών πωλήσεων, δειγματοληπτικό έλεγχο καταλληλότητας χαρτοφυλακίων χρηματοοικονομικών συμβούλων και χαρτοφυλακίων πελατών ή πρόσθετες υποχρεώσεις γραπτής ενημέρωσης των πελατών ανά τακτά χρονικά διαστήματα.
30. Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης δυνητικών ή πραγματικών ζημιών πελατών οι οποίες οφείλονται σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για τη διαχείριση δυνητικών παραβάσεων των κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας και των κινδύνων σύγκρουσης συμφερόντων επανεξετάζοντας ή/και τροποποιώντας τα εν λόγω χαρακτηριστικά. Επιπλέον, θα πρέπει να θεσπίζουν πρόσφορους ελέγχους και μηχανισμούς υποβολής αναφορών για την ανάληψη πρόσφορης δράσης προκειμένου να μετριάζονται οι δυνητικοί κίνδυνοι που απορρέουν από την παράβαση κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας και από τη σύγκρουση συμφερόντων.
31. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι διαθέτουν πρόσφορη και διαφανή ιεραρχική διάρθρωση σε επίπεδο επιχείρησης ή ομίλου, η οποία θα συμβάλλει στην ανάδειξη ζητημάτων που ενέχουν κινδύνους μη συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις της οδηγίας MiFID περί σύγκρουσης συμφερόντων και επαγγελματικής δεοντολογίας.
32. Η λειτουργία συμμόρφωσης θα πρέπει να συμμετέχει στη διαδικασία σχεδιασμού των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών πριν από την έναρξη εφαρμογής τους στα αρμόδια πρόσωπα. Ο έλεγχος του σχεδιασμού των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών, καθώς και της διαδικασίας έγκρισής τους, προϋποθέτει ότι η λειτουργία συμμόρφωσης ελέγχει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων προς τις απαιτήσεις της οδηγίας MiFID περί επαγγελματικής δεοντολογίας και σύγκρουσης συμφερόντων. Για τον ίδιο λόγο, η λειτουργία συμμόρφωσης θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε όλα τα συναφή έγγραφα. Τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε λειτουργίες ελέγχου θα πρέπει να είναι ανεξάρτητα από τις επιχειρηματικές μονάδες που εποπτεύουν, να διαθέτουν τις απαιτούμενες

αρμοδιότητες και να αμείβονται με γνώμονα την επίτευξη των στόχων οι οποίοι συνδέονται με τις λειτουργίες που επιτελούν, ανεξάρτητα από τις επιδόσεις της επιχείρησης ή των επιχειρηματικών τομέων που ελέγχουν⁷.

33. Οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών της επιχείρησης θα πρέπει επίσης να απολαύουν της πλήρους υποστήριξης των ανώτερων διευθυντικών στελεχών ή, κατά περίπτωση, της εμποτικής λειτουργίας, ώστε να είναι δυνατή η λήψη των αναγκαίων μέτρων που θα διασφαλίζουν ότι τα αρμόδια πρόσωπα συμμορφώνονται πραγματικά προς τις πολιτικές και τις διαδικασίες της επιχείρησης για την αντιμετώπιση των κρουσμάτων σύγκρουσης συμφερόντων ή παράβασης της επαγγελματικής δεοντολογίας.
34. Όταν προβαίνουν σε εξωτερική ανάθεση της παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των συμφερόντων του πελάτη. Όταν μια επιχείρηση επιδιώκει να αναθέσει σε μια άλλη επιχείρηση την παροχή υπηρεσιών, θα πρέπει να ελέγχει το εάν οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών της εν λόγω επιχείρησης συνάδουν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
35. Παραδείγματα ορθής πρακτικής:
 - Η επιχείρηση χρησιμοποιεί ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών σχετικά με τις μεθόδους παρακολούθησης της ποιότητας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και των πωλήσεων, περιλαμβανομένης της ανάλυσης τάσεων και πρωτογενών αιτιών, προκειμένου να εντοπίζει τομείς αυξημένου κινδύνου και να υποστηρίζει την εφαρμογή μιας μεθόδου παρακολούθησης των πωλήσεων με βάση τον κίνδυνο, η οποία θα αποδίδει ιδιαίτερη έμφαση στα αρμόδια πρόσωπα που σημειώνουν υψηλές επιδόσεις. Η επιχείρηση μεριμνά ώστε τα πορίσματα αυτών των αναλύσεων να τεκμηριώνονται και να διαβιβάζονται στα ανώτερα διευθυντικά στελέχη μαζί με τις προτάσεις για τη λήψη μέτρων επανόρθωσης.
 - Η επιχείρηση χρησιμοποιεί εργαλεία συλλογής πληροφοριών για τη διαχρονική αξιολόγηση των αποδόσεων των επενδύσεων των πελατών οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο παροχής επενδυτικών υπηρεσιών από αρμόδια πρόσωπα των οποίων η αμοιβή περιλαμβάνει μεταβλητό σκέλος αποδοχών. Η τυχόν αξιολόγηση αυτών των πληροφοριών, αντί ορισμένου στόχου πωλήσεων, θα μπορούσε να αποτελέσει ορθή πρακτική για τον υπολογισμό του μεταβλητού σκέλους των αποδοχών.
 - Η επιχείρηση αξιολογεί σε ετήσια βάση το κατά πόσον τα εργαλεία διαχείρισης πληροφοριών τα οποία χρησιμοποιεί συγκεντρώνουν επαρκή ποιοτικά στοιχεία για τον προσδιορισμό του ύψους του μεταβλητού σκέλους των αποδοχών που καταβάλλει στα αρμόδια πρόσωπα.
 - Προκειμένου να αξιολογήσει την προσφορότητα των οικείων προγραμμάτων παροχής κινήτρων, η επιχείρηση θέτει σε εφαρμογή πρόγραμμα επαφών με τυχαίο δείγμα πελατών της λίγο μετά την ολοκλήρωση της πώλησης του προϊόντος της μέσω διαπροσωπικής επαφής, στο πλαίσιο της οποίας δεν είναι δυνατή η παρακολούθηση των συνομιλιών που λαμβάνει χώρα στις τηλεφωνικές πωλήσεις, ώστε να ελεγχθεί το κατά πόσον ο πωλητής ενέργησε με την ειλικρίνεια, την εντιμότητα και τον επαγγελματισμό που επιτάσσει η καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των συμφερόντων του πελάτη.

⁷ Βλ. ESMA «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με ορισμένες πτυχές των απαιτήσεων της λειτουργίας συμμόρφωσης που περιέχονται στη MiFID» [ESMA/2012/388], καθώς και τις κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση της EAT.

- Ο έλεγχος της επαγγελματικής συμπεριφοράς των αρμοδίων προσώπων τα οποία επιτυγχάνουν τα μεγαλύτερα κέρδη και τις κορυφαίες επιδόσεις είναι εξονυχιστικός, καθώς αναγνωρίζεται ότι οι πρακτικές που εφαρμόζουν τα εν λόγω πρόσωπα ενέχουν υψηλότερους κινδύνους. Στο πλαίσιο του σχετικού άμεσου ελέγχου συμμόρφωσης χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων συμμόρφωσης, καθώς και στοιχεία που αφορούν παράπονα/καταγγελίες ή ακυρώσεις πωλήσεων. Τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων έχουν αντίκτυπο στον σχεδιασμό ή/και στην επανεξέταση των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών.

36. Παραδείγματα εσφαλμένης πρακτικής:

- Η επιχείρηση χρησιμοποιεί κυρίως ποσοτικά στοιχεία ως κριτήρια αξιολόγησης του μεταβλητού σκέλους των αποδοχών.
- Η επιχείρηση παραλείπει να παρακολουθήσει, να αξιολογήσει ή να αποτρέψει τους κινδύνους τους οποίους ενέχει ο υπολογισμός του συνόλου ή μέρους του σκέλους μεταβλητών αποδοχών βάσει ποσοτικών στοιχείων.
- Τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη έχουν θέσει μια σειρά από στρατηγικούς στόχους τους οποίους η επιχείρηση πρέπει να επιτύχει κατά τη διάρκεια του εκάστοτε οικονομικού έτους. Το σύνολο των στόχων φαίνεται ότι εστιάζει αποκλειστικά στις χρηματοοικονομικές ή εμπορικές πτυχές της δραστηριότητας της επιχείρησης χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις δυνητικές ζημιές των πελατών της. Η πολιτική αποδοχών συνάδει με την επίτευξη των συγκεκριμένων στρατηγικών στόχων και, ως εκ τούτου, εστιάζει πρωτίστως στην επίτευξη βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών και εμπορικών αποτελεσμάτων.
- Παρά τη μέριμνα που καταβάλλεται κατά τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών, ορισμένες πολιτικές και πρακτικές εξακολουθούν να αποβαίνουν ζημιογόνες για τους πελάτες, καθώς ενέχουν κινδύνους οι οποίοι πρέπει να εντοπιστούν και να μετριαστούν.

37. Το Προσάρτημα I των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών περιλαμβάνει χαρακτηριστικά παραδείγματα πολιτικών και πρακτικών αποδοχών οι οποίες ενδέχεται να παρέχουν ισχυρά κίνητρα για την πώληση συγκεκριμένων προϊόντων. Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις θα δυσκολευθούν να αποδείξουν ότι οι εν λόγω πολιτικές συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της οδηγίας MiFID. Εξάλλου, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κινδύνους παράβασης κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας και σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίοι συνδέονται με ανάλογα παραδείγματα, κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των οικείων πολιτικών και πρακτικών αποδοχών.

V.III Κατευθυντήρια γραμμή σχετικά με την εποπτεία και την επιβολή των πολιτικών και των πρακτικών αποδοχών από τις αρμόδιες αρχές

38. Όταν οι αρμόδιες αρχές, στο πλαίσιο άσκησης των εποπτικών τους αρμοδιοτήτων, διαπιστώνουν ενδείξεις εσφαλμένης πρακτικής η οποία συνιστά παράβαση των συναφών με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές κανόνων της οδηγίας MiFID, θα πρέπει να εξετάζουν τη λήψη κατάλληλων μέτρων.
39. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να επανεξετάζουν το κατά πόσον οι επιχειρήσεις προτίθενται να προσαρμόζουν, να εφαρμόζουν και να διατηρούν τις οικείες πολιτικές και πρακτικές αποδοχών,

καθώς και το κατά πόσον λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση των συμφερόντων του πελάτη που συνδέονται με τη συγκεκριμένη παράμετρο.

Προσάρτημα I: Χαρακτηριστικά παραδείγματα πολιτικών και πρακτικών αποδοχών οι οποίες προκαλούν δύσκολα διαχειρίσιμες συγκρούσεις συμφερόντων

Ορισμένα χαρακτηριστικά του τρόπου υπολογισμού των αποδοχών (για παράδειγμα, ο βασικός μισθός, η διενέργεια διαγωνισμών μεταξύ των αρμόδιων προσώπων βάσει των επιδόσεών τους) ενέχουν υψηλότερους κινδύνους δυνητικής βλάβης των πελατών από άλλα (ιδίως τα χαρακτηριστικά τα οποία έχουν σχεδιασθεί προκειμένου να επηρεάζουν τη συμπεριφορά των αρμοδίων προσώπων, ιδίως του προσωπικού του τομέα πωλήσεων). Μεταξύ των παραδειγμάτων δύσκολα διαχειρίσιμων πολιτικών και πρακτικών αποδοχών οι οποίες ενέχουν υψηλό βαθμό κινδύνου, η δε επιχείρηση δύσκολα μπορεί να αποδείξει τη συμμόρφωσή τους προς τις απαιτήσεις της οδηγίας MiFID, περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Κίνητρα τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν τα αρμόδια πρόσωπα να πωλήσουν, ή να «προωθήσουν», ένα προϊόν ή μια κατηγορία συγκεκριμένου προϊόντος, αντί ενός άλλου προϊόντος ή άλλης κατηγορίας, ή να προβούν σε μη αναγκαίες/ακατάλληλες αγορές ή πωλήσεις για τον επενδυτή. Πρόκειται ιδίως για καταστάσεις κατά τις οποίες η επιχείρηση προωθεί στην αγορά ένα νέο προϊόν ή ένα συγκεκριμένο προϊόν (π.χ. το προϊόν του μήνα ή «εσωτερικά προϊόντα» (in-house products) και παρέχει κίνητρα στα αρμόδια πρόσωπα για να πωλούν το εν λόγω προϊόν. Όταν παρέχονται διαφορετικά κίνητρα για την πώληση διαφορετικών ειδών προϊόντων, ελλοχεύει ο σοβαρός κίνδυνος τα αρμόδια πρόσωπα να προκρίνουν την πώληση του προϊόντος το οποίο τους αποφέρει υψηλότερες αποδοχές έναντι άλλων προϊόντων, χωρίς να λαμβάνουν δεόντως υπόψη την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του πελάτη.
 - α. Παράδειγμα: Η επιχείρηση εφαρμόζει πολιτικές και πρακτικές αποδοχών οι οποίες συνδέονται με τις πωλήσεις κάθε επιμέρους προϊόντος. Βάσει των εν λόγω πολιτικών και πρακτικών, το εκάστοτε αρμόδιο πρόσωπο είναι ο αποδέκτης διαφοροποιούμενων επιπέδων πρόσθετων αμοιβών, ανάλογα με το συγκεκριμένο προϊόν ή την κατηγορία προϊόντων που πωλεί.
 - β. Παράδειγμα: Η επιχείρηση εφαρμόζει πολιτικές και πρακτικές αποδοχών οι οποίες συνδέονται με τις πωλήσεις κάθε επιμέρους προϊόντος. Βάσει των εν λόγω πρακτικών και πολιτικών, το εκάστοτε αρμόδιο πρόσωπο είναι ο αποδέκτης του ίδιου επιπέδου πρόσθετων αμοιβών για ένα ορισμένο φάσμα προϊόντων. Ωστόσο, για συγκεκριμένα, περιορισμένης διάρκειας χρονικά διαστήματα, η επιχείρηση αυξάνει το ύψος των πρόσθετων αμοιβών που καταβάλλει για τις πωλήσεις συγκεκριμένων προϊόντων, με στόχο τον συντονισμό μεταξύ δραστηριοτήτων εμπορικής προώθησης και πωλήσεων.
 - γ. Παράδειγμα: Καταβάλλονται πρόσθετες αμοιβές, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν την επαγγελματική συμπεριφορά των αρμοδίων προσώπων (τα οποία ενδέχεται να αμείβονται αποκλειστικά μέσω της καταβολής προμηθειών, για παράδειγμα), προκειμένου τα εν λόγω πρόσωπα να πωλούν προϊόντα οργανισμών συλλογικών μετοχικών επενδύσεων (unit trusts) αντί προϊόντων οργανισμών επενδύσεων (investment trusts). Παρότι αμφότερα τα προϊόντα ενδέχεται να είναι κατάλληλα για τους πελάτες, οι πωλήσεις προϊόντων οργανισμών συλλογικών μετοχικών επενδύσεων εξασφαλίζουν σημαντικά υψηλότερες προμήθειες.
2. Αθέμιτες απαιτήσεις, οι οποίες επηρεάζουν την επαγγελματική συμπεριφορά των αρμοδίων προσώπων ανεξαρτήτως του αν τελικά λαμβάνουν πρόσθετες αμοιβές ή όχι: πολιτικές και πρακτικές αποδοχών οι οποίες περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την απαίτηση επίτευξης συγκεκριμένων ελάχιστων επιπέδων πωλήσεων σε ένα φάσμα προϊόντων προκειμένου να καταβληθεί επιμίσθιο αντίκεινται, κατά πάσα πιθανότητα, στο καθήκον των αρμοδίων προσώπων να ενεργούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των πελατών. Η απαίτηση

εκπλήρωσης συγκεκριμένων όρων προκειμένου να καταβληθεί πρόσθετη αμοιβή ενδέχεται να επηρεάσει τα αρμόδια πρόσωπα προκειμένου να προβαίνουν σε αθέμιτες πωλήσεις. Για παράδειγμα, εάν το επιμίσθιο καταβάλλεται μόνον εφόσον επιτευχθεί ο ελάχιστος στόχος για μια σειρά από επιμέρους προϊόντα, ο όρος αυτός ενδέχεται να επηρεάσει την επαγγελματική συμπεριφορά του εκάστοτε αρμόδιου προσώπου όσον αφορά την καταλληλότητα των προϊόντων που προτείνει στους πελάτες. Άλλο παράδειγμα αφορά τη μείωση του επιμισθίου ή των πρόσθετων αμοιβών σε περίπτωση μη επίτευξης ενός δευτερεύοντος στόχου ή ελάχιστου ορίου πωλήσεων.

- α. Παράδειγμα: Η επιχείρηση απασχολεί αρμόδια πρόσωπα τα οποία πωλούν ένα φάσμα προϊόντων που ικανοποιούν τις ανάγκες διαφόρων κατηγοριών πελατών, το δε σύνολο των προϊόντων χωρίζεται σε τρία «υποσύνολα» με βάση τις ανάγκες των διαφόρων κατηγοριών πελατών. Τα αρμόδια πρόσωπα μπορούν να συσσωρεύουν τις καταβλητέες πρόσθετες αμοιβές για κάθε πωληθέν προϊόν, πλην όμως στο τέλος του μήνα δεν καταβάλλονται οι πρόσθετες αμοιβές εάν το εκάστοτε αρμόδιο πρόσωπο δεν έχει επιτύχει τουλάχιστον το 50% των πωλήσεων που αντιστοιχούν στον στόχο για το άλλο «υποσύνολο».
 - β. Παράδειγμα: Η επιχείρηση πωλεί προϊόντα τα οποία συνδέονται με ορισμένο εύρος «πρόσθετων» χαρακτηριστικών. Το εκάστοτε αρμόδιο πρόσωπο λαμβάνει πρόσθετες αμοιβές για το σύνολο των πωλήσεων, οι οποίες προσαυξάνονται εάν ο πελάτης αγοράσει κάποιο «πρόσθετο» χαρακτηριστικό. Ωστόσο, στο τέλος του μήνα δεν καταβάλλονται οι πρόσθετες αμοιβές εάν το εκάστοτε αρμόδιο πρόσωπο δεν έχει επιτύχει ποσοστό διείσδυσης τουλάχιστον 50% των πωληθέντων προϊόντων με κάποιο «πρόσθετο» χαρακτηριστικό.
3. Κυμαινόμενοι μισθοί, το βασικό ύψος των οποίων μεταβάλλεται (προς τα πάνω ή προς τα κάτω) με γνώμονα τους στόχους πωλήσεων για κάθε αρμόδιο πρόσωπο: σε ανάλογες περιπτώσεις, ολόκληρος ο μισθός του εκάστοτε αρμόδιου προσώπου μπορεί στην πράξη να αποκτήσει τον χαρακτήρα μεταβαλλόμενων αποδοχών.

 - α. Παράδειγμα: Η επιχείρηση μειώνει σημαντικά τον βασικό μισθό του εκάστοτε αρμόδιου προσώπου εάν δεν καταφέρει να επιτύχει συγκεκριμένους στόχους πωλήσεων. Η πρακτική αυτή ενέχει τον κίνδυνο το εν λόγω πρόσωπο να καταφύγει σε αθέμιτες πωλήσεις προκειμένου να αποφύγει το συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Ομοίως, τα αρμόδια πρόσωπα ενδέχεται να τίθενται αντιμέτωπα με ισχυρά κίνητρα προκειμένου να πωλήσουν συγκεκριμένα προϊόντα με την προοπτική αύξησης του βασικού μισθού και των συνδεδεμένων με αυτόν πρόσθετων αποδοχών.
4. Πολιτικές και πρακτικές αποδοχών οι οποίες παρέχουν δυσανάλογη απόδοση για περιορισμένους όγκους πωλήσεων: ο κίνδυνος αυξάνεται σε περιπτώσεις όπου τα αρμόδια πρόσωπα πρέπει να επιτύχουν ένα ελάχιστο επίπεδο πωλήσεων ώστε να είναι δυνατή η καταβολή των πρόσθετων αμοιβών ή να αυξηθεί το ύψος αυτών. Άλλο παράδειγμα αποτελούν τα συστήματα υπολογισμού αποδοχών τα οποία περιλαμβάνουν «επιταχυντές», βάσει των οποίων η υπέρβαση ενός ορίου πωλήσεων αυξάνει το ποσοστό του καταβαλλόμενου επιμισθίου. Ενίοτε, οι πρόσθετες αμοιβές καταβάλλονται αναδρομικά επί τη βάση του συνόλου των πωλήσεων και όχι μόνον βάσει εκείνων που υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο όριο, γεγονός που συνεπάγεται σημαντικές πρόσθετες αμοιβές για πρόσωπα τα οποία πωλούν συγκεκριμένα προϊόντα υπό συγκεκριμένες συνθήκες.

 - α. Παράδειγμα: Η επιχείρηση παρέχει «επιταχυνόμενες» πρόσθετες αμοιβές στα αρμόδια πρόσωπα για κάθε προϊόν που πωλείται κατά τη διάρκεια ενός τριμήνου, ως εξής:

- 0-80% του στόχου καμία καταβολή
- 80-90% του στόχου 50 ευρώ ανά πώληση
- 91-100% του στόχου 75 ευρώ ανά πώληση
- 101-120% του στόχου 100 ευρώ ανά πώληση
- >120% του στόχου 125 ευρώ ανά πώληση

Η πρακτική αυτή μπορεί επίσης να εφαρμοσθεί όταν το αρμόδιο πρόσωπο λαμβάνει προοδευτικά αυξανόμενη προμήθεια ή ποσοστό επί της αξίας του πωληθέντος προϊόντος.

- α. Παράδειγμα: Η επιχείρηση χρησιμοποιεί την ίδια «κλίμακα επιτάχυνσης» που χρησιμοποιεί και η επιχείρηση στο παράδειγμα d1, πλην όμως η αύξηση των πληρωμών ανά πώληση πραγματοποιείται αναδρομικά επί του συνόλου των πωλήσεων τριμήνου, π.χ. η υπέρβαση του στόχου κατά 91% συνεπάγεται την αύξηση των συσσωρευμένων πρόσθετων αμοιβών έως τη λήξη του τριμήνου με αύξηση του ποσού των 50 ευρώ ανά πώληση σε 75 ευρώ ανά πώληση. Η πρακτική αυτή δημιουργεί μια σειρά από «οριακά σημεία», καθώς μία επιπλέον πώληση με την οποία επιτυγχάνεται ένας υψηλότερος στόχος προκαλεί δυσανάλογη αύξηση της πρόσθετης αμοιβής.